

Kāpēc
izvēlas
metāla

konstrukcijas?

Būvniecības
tempis,
izmaksas,
konstruktīvās
iespējas

Arvien vairāk pasaulē un arī Latvijas būvniecībā izmanto metāla konstrukcijas. Visplašāk tās pielieto tirdzniecības centru, angāru, lauksaimniecības būvju, noliktavu, autocentru, sporta hallju, ražošanas korpusu, degvielas uzpildes staciju, torņu un biroju ēku celtniecībā. Tomēr pēdējos gados tās izmanto ne tikai salīdzinoši vienkāršu ēku būvē, bet arī arhitektoniski sarežģītākās ēkās. Piemēram, Amerikā pat baznīcas būvē, izmantojot metāla konstrukcijas. Arī Rīgā, Ūnijas ielā 99, ir uzbūvēta baznīca, kas iekļaujas pilsētas kopējā arhitektūrā. Kas nosaka to, ka projektē un būvē metāla konstrukcijas, un kādas ir to priekšrocības un izmantošanas perspektīvas Latvijā?

Pieprasījums pēc metāla konstrukcijām aug

Vairāki žurnāla «būvēt» aptaujātie speciālisti atzīst, ka pieprasījums pēc metāla konstrukcijām pēdējos desmit gados ir strauji pieaudzis. Īpaši pēdējos divos gados metāla konstrukciju izmantošanas iespējas un apjomi palielinās, kas galvenokārt saistīts ar lielveikalu straujo būvniecību. Metāla konstrukcijas plaši izmanto valstīs, kur strauji attīstās komerciālais un industriālais sektors, un nepieciešams būvēt ātri un kvalitatīvi.

Tas, ka metāla konstrukciju tirgus paplašinās, ir atkarīgs no investīcijām, kas no vairākām valstīm ieplūst Latvijā. Šeit tiek realizēts daudzās rietumvalstīs pārbaudītais princips - ātri un salīdzinoši lēti uzcelt, lai no tirdzniecības gūtie ieņēmumi palīdzētu atgūt ieguldītās investīcijas. Tāpēc daudzu ārzemju investoru prasība ir izmantot metāla konstrukcijas. Tieši tāpēc Latvijā arvien vairāk attīstās uzņēmumi, kas to piedāvā.

Pagaidām jāatzīst, ka daudzi arhitekti vēl nav apguvuši šo materiālu un vēl tikai mācās, kā to optimālāk izmantot. Tāpēc ir diezgan maz piemēru, kur var redzēt ne tikai funkcionālu, bet arī dizainiski interesantu arhitektūru.

Daudzviet pasaulē lielveikali, kas uzbūvēti ar metāla konstrukcijām, atrodas ārpus pilsētas, kur ir ērtāka piebraukšana, un tie brutāli neiejaucas pilsētas tradicionālajā apbūvē. Diemžēl Latvijā angāra tipa ēkas, kas nevar lepoties ar izteiksmīgumu, būvē tuvu centram, kur nereti tās neiederas vidē un disonē ar to. Kopumā šiem objektiem raksturīga vienvēidība, standartizēta pieeja un nemainīgi apšuvuma veidi. Tas nozīmē, ka ārpus pilsētas veidojas viendabīga un vienmuļa infrastruktūra. Trūkst oriģinālu un svaigu pieeju šī materiāla izmantošanā.

Mūsdienu pasaules pieredze liecina, ka, metālu kombinējot ar betonu un stiklu, var sasniegt gan konstruktīvu, gan arhitektoniski interesantu rezultātu. Šādas ēkas ir vienlaikus mūsdienīgas, izturīgas, rada viegluma un gaismas saspēli. Tā ir iespēja arhitektiem izpaust savu pieeju un domāšanas veidu.

Stikls un metāls - tehnoloģiski, viegli un linijās skaidri materiāli. Tiesa, ir svarīgi iepazīties ar mūsdienu iespējām metāla konstrukciju izmantošanā un, apzinoties priekšrocības, radīt jaunas formas un variācijas, mūsdienīgu veidi. Metāls un stikls ir materiāli, kas atraisa arhitekta izdomu, neierobežo viņa fantāziju. Tāpēc metāla konstrukciju pielietojums būvniecībā ir

atkarīgs arī no arhitektu un projektētāju ieinteresētības, kā arī veiksmīgas sadarbības ar metāla konstrukciju izgatavotājiem un montētājiem.

Metāla konstrukcijas priekšrocības

Pašlaik tiek veidots arī būvnormatīvs, ko izstrādā, balsoties uz padomju laiku noteikumiem jeb «SNIP». Ir jau apstiprinātas vairākas sadaļas, kas regulē visas prasības, kas jāievēro ēku projektēšanā, būvniecībā, montāžā. Latvija nav tērauda ražotājvalsts, tāpēc visi būvniecībā izmantotie metāli tiek importēti. Viens no svarīgākajiem nosacījumiem, ko regulē normatīvi, - metāla velmējumus var iegādāties tikai tad, ja tie ir sertificēti, piemēram, tiem ir sertifikāts par izcelsmi un ķīmisko sastāvu.

Metālam nav nepieciešami speciāli apstākļi (žāvēšana, kaltēšana, cietēšana un citi). Metāla konstrukcijas ir ļoti stabilas - to konfigurācija ekspluatācijas laikā nemainās.

Arī konstrukciju izgatavošana tehnoloģiski ir ātra. Pat ja ēkas konstrukcija ir arhitektoniski sarežģītāka, tās uzstādīšanas laiks īpaši nepalielinās. Citu nesošo konstrukciju gadījumā šis